

ERLIGIO-SENAREN ESNATZEA

Erlijiotasunaren azkortze-bidexkak aztertzeraz nortortzu. Goitik begi-kliska batean begiratu dut guztia, ta ikusiko dugu gizon eldua zelan fede-bizitzaren jabe egiten dan. Ezta erlijio-bizitza gizonaren nortasunetik bakandu ditekera txatal bat bakarrik; bizitza onek giza-nortasun oso-osoak daroa. Erljio-bizitzaren alderdi guztiak ezagutzeko, al diz, lenago erlijio-bizitza zer dan ikus bear dugu. Arlo on-tan Psikologia garrantzi aundikoa da. Agustin Gemelli dut, bere "Psicologia de la edad evolutiva" liburu oderragan, giatzalle.

Eztago erlijiorik, berak damoskun egieri fede-eraxi eztagiogun bitartean. Eratzitze onetan adimen egipena bearrezkoa da, ezta aski, ordea, naimena ere bearrezko baita. Goi-agertuko egitzaz fede egiketa egon dadin, psikologi aldetik zer dan edo eztan bearreko, ikarik eztugu zorrostuko emen. Erljio-bizitzari bere baitakoi aldertik soilki so egingo dautzagu, bere objetibotasuna saieztuaz; ezbaida au psikologi-landan jakin iturri. Erljio-bizitza ta nortasunaren azkortzea eskutik doazala itzuriko dugu.

Erljioa baitakoi begiz ikusita, gauza guztien le-nen-erazle (causa prima) ta egille dan norbaiten ezaguera da. Jainkoaren naira menperatzea be ba-diteke. Danadala adimen ta naimen-aren egipenik gabe eztago erlijio-bizitzarik. Ba-ña eztira naiko. Biotzak be badauko euki bere arloa, ta kon-fianza, zintzotazuna edota biotz-emotea dozuz bere agerkunak.

Bestegandikotasunaren bearra be argi ta garbi dakusgu erlijio-bizitzan, ta beartasun onetan oldezkoa zerbaitxo dagonik ezin uka daiteke. Siñezgogor baiatzu, ikus azkorterako len-pausoetako agerkunak. Umea umil kukulduta aingeru irudiki otoitz itxuran jartzen bada, eztu ikusi-ikasia bakarrik, bere oldezko joera bat baizen. Ezta umea oraino, erlijiotasunerako bearrezko diran adimen ta naimen jardunen jabe, ta bestenaz, bere otoitz-egoerak, erlijio-bizitza daramaten guzien antzekoak dozuz. Umeak erlijiotasunerako joera bizi-bizia du.

Pausoz-pauso umearen azkortzea jarraiki ukusiko dugu bere erlijiotasunaren tantaitzea.

Umearen erlijio-bizitza poz eta bildur kukuka diñardu. Bere erlijio-yarduntzaren izakiak, eztira ametsak sorturiko notin edo personak baizik. Adimena biribiltzean ostera, ainko ta zero auzodi dan-dana goi-jatorrizko argiz girdir erditzen dauz bere adimenak. Zeruko Aitaren aurpegia, bere aitta edo aittittarena baleiteke mutikoarentzat, ta Ama Birjiñarena, amarena-edo. Lenen urteetako erlijio-bizitza azal-azalekoa dugu. Bene-benetako erlijiomena Jainkoaren izatea ulertzen eztaño, ezta ez asten ez ernetzen.

Argi ta garbi dakusgu mutikoaren erlijio-bizitzaren azalekotasuna, geriko urteetan, konturatu gabe ta iñoiz euki ezpaieban, galdu egin baititeke edozein erlijio kutsu. Len siñez-arazten eutsan zaarragoen esperientziak garrantzi ta eragipena beretzat galdu egiten ditulako izan daroa. Mutillak bere ikasi-bizitik xurrupa dagi, realista zoro izateraño, besteen bizi-ikasia zokoratu-ta. Umetarako erlijio-notifik orduanik ipuin barregarri yakoz.

Erljio-ikasketan mutillarentzat guztia kaltegarri liteke bere erlijio -ezprietan galdeka doanengandik erantzun tajuzkoa ez artzea. Gizon elduengan ustea galduaz, bere ikasi-bizitik eztasaguna bastertzeraño doa. Urte onexek dira gazteak bere ezagutu-egarri bizian erlijio-siñes-gai guztia ak erdefiatzen ditun urteak.

Umea gaurgoitik bizarraroan mundu ezezagun baten aurrean daurkizu, ta ezer eztafila baitaratzean, guztia ezagu-

tzeko gurari bizi bat sortzen yako. Alde batetik len izan dana izateak kilikili mingokorra dagio barrenean, bestetik, bere ezean okilduta, bere biotz osoa kokatzeko beste biotz bat etedan galdeka ari. Inoren gan siñes baleza! Balciteke orratino bere gurari bizi onen itxunutuan, sasinaixuren baten erlijiokeriaz bide-makurreratzea.

Bizarraroan sartunago ta erlijio-problema gordintzenago; lazapena, ordea, bere bizitzan gazteari garrantzizkoa ez tirudio. Zereko-zeren batek artega dabil, eztaukon zertxo bateb bearra; eztu ezagun, baña gabetasun orrek urduri daroa. Irrika onetan dagola dagerkio lendebizi mutillari erlijio-ideal en ederra.

Jesusek lilluratu egiten du gaztearen naimena; ta ezta onezkero zeruko Aita, bere aitta edo aittittaren antzeko, gizaki ametsgarri batena baizen.

Neskatrak aurreagokoak dira erlijio-azkortze edo azte ontan. Mutilla atzereago dator erlijio-bizitzara, ta arazo moral ta sozialak daroe. Au ordea, famili siñesleetan jayo ta ezitako gazte katoliko en artean bakarrik. Orretan be, yakingarri da, protestante en artean be auxe berau gertatzen dala. Protestanteetan be, gazteak adiñ-adiñez maite dabe Kristo, ta problema moral ta gizartekoek biatu erlijio-arazotazuna, aurrenen neskatxetan daurkigu.

Gaztarora ezker o, besteen batengan birloratua daku zen Jesukristoren elburua berengan niniarazten alegintzen da mutil katoliko. Eztu somatzen oraiño erlijioaren zerdana, ots, graziaren yardumena guregan, ta bere alderdi eragikorra yako ajolatsuen.

Baitarako itasuna (subjetibismoa) da soilki bizarraro erlijioari idukia damayona. "Dogma" en ikasteari uko dagitso, problema moral ta gizarteko en askatzea, begikoenik dula. Ta izatez ta berezkoa dan edo kritikari jaramonik egingabe, bere asmo oneik gallurreraño eroateaz ametsetan ari da gaztea.

Mutikotik gaztarora bitarteko krisis edo kinkan umetarako erliotasun baitakorra oso irabiatua izaten da. Badi tu oster a krisis onek otz-bero aldiak personatik personara, edo-ta gizonez kotik emakumera be. Andrazkoek eztabez sakramen-

tu ta beste kristar yardunek beren balore reala edo substantziala artzen, beste baitarakoian baizen; ta gaztaroko atabururakoan burutik oñetara aldaturik dagozala konturatzen dira saminki. Sakramentu bizitzaren indarrak lilluratu egiten dira, kristau elkunek bidez lortua usteeben elburua, oraindik urrun baidakuste.

Atzipen onek, moral ta erlijio-ker jomuga landu daben mutilletan, umetarik gaztarorako kinka gorria erneten dau. Ezpen auen zergatia oster, politika ta gizarteko gertaketaz gahera aurrenik, katoliko deritzaioenak euren elburuakin buruzki dabiltzala ikustea dugu. Erlijio-kinkak bere agerpen berezienak damoskun aldakera une onetan, gizonen gertakarien bidexka sistriñak ikuski, dan-dana gizonen gogara edo patuak gidatzen dau, burutzen du gazteak. Jainkoa baledi zuzentzalle, besterantzean ditekez.

Emakumeetan erlijioaren otzitzeak len kemen guztiaz egiten ebena nardatzera daroaz. Mutilletan, berriz, kolo-ka une au, adimenaren jazkeraz apaintzen. Filosofi, politika ta soziologia ikasketan atsegiñez mulgiltzen da. Fede, Jainkoaren egipena munduan ta lege moral gaitzaz diñarduten problemak dauz onuratzuen. Erlijioak damoskun lasapena gutxietsi ta arazotasunari deus egingabe problema onek sen-arauz erabakitzea benetako griña da gazteetan.

Kinka onen aleak, beti eztira, arean, utsak; erlijio, orobata edo ta Jainko-egarrria pizten dabe gaztearen biotzean. Baña Jainko au oraindik bere adimenak erdia duzu nolabait. Ezta erakartzen bere erlijioaren beste alderdi ta erro agiri-rien balioak: gogo-egoera zelan, alan onartungo.

Bizarraroko erlijio-bizitza betetasun ta umotasun gabe da. Bene-benetako erlijio-bizitza azkorketa buruan daukigu, ta barau gaztarokan azten da. Kristar gizonarentzat Jainkoa da guztia: bere bizitz, elburu ta bertorako bide be bai. Ezta Jainkoa gizonaren beardun, baña bai gizona Jainko egiketaren mengo. Benetako erlijio-bizitzara eldu danak ondo baño obeto ulertzen dau.

Badauke oino gizaki eta natur-mallako uste ta baloreak bere aztarnatxo, nortasun mardula garatu bitartean. Ordudanik ulertzen dau giza-almen utsez ezin leikela bizitzako jomugarik, ez ezagutu, ez burutu.

Bere bizitz bearrez eskasean, ezin leikez egundo gizonak, bere biotz ta adimena baketu ta norberen indar guztiarren beti artega dirauke. Ta ortixek dakusgu, atea zabalik, bizitza ta bere mugen ta elbururatzeko bideen goi-jatorrizko ezaguera, bake zelaira daroaskun ezagutza, biotz-umil ta adimen erxtiaz on artzeko.

Yon Kepa Guarrotxena

Arantzazu'ko teologilaria

